

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2024/645

2024 m. vasario 19 d.

kuriuo remiamas biologinės saugos ir saugumo stiprinimas Lotynų Amerikoje atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) dėl masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių neplatavimo įgyvendinimą

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2003 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Taryba priėmė ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją;
- (2) 2022 m. kovo 21 d. Taryba patvirtino dokumentą, pavadintą „Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis“, kuriame minima masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių platinimo keliama nuolatinė grėsmė ir nurodytas Sąjungos tikslas stiprinti konkrečius veiksmus, kuriais remiami nusiginklavimo, neplatavimo bei ginklų kontrolės tikslai;
- (3) Sąjunga aktyviai įgyvendina ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją bei jos III skyriuje išvardytas priemones, visų pirma, priemones, susijusias su Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (toliau – BTWC) stiprinimu, įgyvendinimu ir visuotiniu taikymu, taip pat teikdama išteklius techninės pagalbos ir ekspertinių žinių teikimo projektams, susijusiems su įvairiomis ginklų neplatavimo priemonėmis, ir skatindama Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos (toliau – JT ST) vaidmenį;
- (4) 2004 m. balandžio 28 d. JT ST priėmė Rezoliuciją 1540 (2004) (toliau – JT ST rezoliucija 1540 (2004)), kuria nustatė visoms valstybėms privalomus įpareigojimus ir kuria siekiama užkirsti kelią nevalstybiniais subjektams gauti prieigą prie masinio naikinimo ginklų bei susijusių medžiagų ir tuos nevalstybinius subjektus nuo to atgrasyti. JT ST taip pat nusprendė, kad visos valstybės turi imtis veiksmingų priemonių, kad būtų įdiegta vidaus kontrolė siekiant užkirsti kelią branduolinių, cheminių ir biologinių ginklų ir jų siuntimo į taikinių sistemų platinimui, be kita ko, įdiegiant tinkamą susijusių medžiagų kontrolę, ir užtikrinti tokių priemonių vykdymą. JT ST tikslai, išdėstyti JT ST rezoliucijoje 1540 (2004), buvo sustiprinti JT ST rezoliucija 2663 (2022);
- (5) 2017 m. ir vėliau 2023 m. Taryba priėmė sprendimus, kuriais remiamas JT ST rezoliucijos 1540 (2004) įgyvendinimas, t. y.: Sprendimus (BUSP) 2017/809 ⁽¹⁾ ir (BUSP) 2023/654 ⁽²⁾. Pagal Sprendimą (BUSP) 2023/654 vykdomos veiklos techninis įgyvendinimas patikėtas JT nusiginklavimo reikalų biurui (UNODA), bendradarbiaujant su atitinkamomis regioninėmis tarptautinėmis organizacijomis, įskaitant Amerikos valstybių organizaciją (toliau – OAS);

⁽¹⁾ 2017 m. gegužės 11 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/809, kuriuo remiamas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) dėl masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių neplatavimo įgyvendinimas (OL L 121, 2017 5 12, p. 39).

⁽²⁾ 2023 m. kovo 20 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2023/654, kuriuo remiamas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) dėl masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių neplatavimo įgyvendinimas (OL L 81, 2023 3 21, p. 29).

- (6) Sąjunga taip pat remia darbą pagal Biologinių ir toksinių ginklų konvenciją ir jos įgyvendinimą Tarybos bendraisiais veiksmais 2006/184/BUSP ⁽³⁾ bei 2008/858/BUSP ⁽⁴⁾ ir Tarybos sprendimais 2012/421/BUSP ⁽⁵⁾, (BUSP) 2016/51 ⁽⁶⁾ bei (BUSP) 2019/97 ⁽⁷⁾;
- (7) įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją, Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/2108 ⁽⁸⁾ remia OAS veiklą stiprinant bendrą biologinę saugą ir saugumą Lotynų Amerikoje atsižvelgiant į JT ST rezoliucijos 1540 (2004) įgyvendinimą. Sąjungos parama turėtų būti teikiama toliau;
- (8) administruoti ir valdyti pagal šį sprendimą vykdytinus projektus turėtų būti patikėta OAS/Amerikos valstybių Kovos su terorizmu komiteto (toliau – CICTE) sekretoriui;
- (9) OAS/CICTE sekretoriatas turėtų užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis bei organais, pavyzdžiui, BTWC įgyvendinimo rėmimo padaliniu, JT ST komitetu, įsteigtu pagal JT ST rezoliuciją 1540 (2004), Pasauline gyvūnų sveikatos organizacija bei visuotine partneryste kovai su masinio naikinimo ginklų ir medžiagų plitimu. OAS/CICTE sekretoriatas taip pat turėtų užtikrinti šio sprendimo pagrindu vykdomų projektų papildomumą ir sinergiją su atitinkamais įvykdytais bei vykdomais projektais, su Lotynų Amerikoje vykdoma veikla, kurią remia atskiros Sąjungos valstybės narės, ir su kitomis Sąjungos remiamomis programomis šioje srityje, įskaitant Priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, ir ES cheminių, biologinių, radiologinių bei branduolinių medžiagų rizikos mažinimo kompetencijos centrus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Vadovaudamasi 2003 m. gruodžio 12 d. priimta ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategija, Sąjunga toliau remia OAS/CICTE veiklą vykdydama operacinius veiksmus, kuriais remiamas biologinės saugos ir saugumo stiprinimas Lotynų Amerikoje.
2. 1 dalyje nurodytų veiksmų bendri tikslai:
- a) stiprinti esamas nacionalines normines sistemas, susijusias su biologine sauga ir saugumu paramą gaunančiose šalyse;
- b) skatinti geriau laikytis tarptautinių režimų skatinant dalyvaujančių valstybių bendradarbiavimą vykdančią novatorišką veiklą, pavyzdžiui, atliekant tarpusavio vertinimus, taip pat padedant dalyvaujančioms valstybėms teikti su atitinkamomis biologinio ginklo srities priemonėmis susijusius duomenis ir deklaracijas;

⁽³⁾ 2006 m. vasario 27 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2006/184/BUSP dėl paramos Konvencijai dėl bakteriologinių ir toksinių ginklų, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 65, 2006 3 7, p. 51).

⁽⁴⁾ 2008 m. lapkričio 10 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2008/858/BUSP dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTWC) įgyvendinimui atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 302, 2008 11 13, p. 29).

⁽⁵⁾ 2012 m. liepos 23 d. Tarybos sprendimas 2012/421/BUSP dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTGC) įgyvendinimui, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 196, 2012 7 24, p. 61).

⁽⁶⁾ 2016 m. sausio 18 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/51 dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTGC) įgyvendinimui, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 12, 2016 1 19, p. 50).

⁽⁷⁾ 2019 m. sausio 21 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/97 dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijai, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 19, 2019 1 22, p. 11).

⁽⁸⁾ 2019 m. gruodžio 9 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/2108, kuriuo remiamas biologinės saugos ir saugumo stiprinimas Lotynų Amerikoje laikantis Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) dėl masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių neplatinimo įgyvendinimo (OL L 318, 2019 12 10, p. 123).

- c) vykdančią mokymo veiklą, stiprinti viešojo ir privačiojo sektoriaus gebėjimą didinti biologinių ginklų apsaugą;
 - d) sukurti biologinės saugos ir saugumo srities veikloje dalyvaujančių viešojo ir privačiojo sektorių subjektų regioninę bendruomenę ar tinklą.
3. Išsamus 1 dalyje nurodytų veiksmų aprašymas yra išdėstytas priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).
2. 1 straipsnyje nurodytų veiksmų techninį įgyvendinimą atlieka OAS/CICTE.
3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytą užduotį vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe vykdo OAS/CICTE. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis su OAS/CICTE sudaro būtinas tvarkas.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytiems veiksams įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 2 686 427 EUR.
2. Išlaidos, finansuojamos iš 1 dalyje nustatytos orientacinės sumos, tvarkomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų taisyklių ir procedūrų.
3. Komisija prižiūri, kad išlaidos, finansuojamos iš 1 dalyje nurodytos orientacinės sumos, būtų tinkamai tvarkomos. Tuo tikslu ji sudaro dotacijos susitarimą su OAS/CICTE. Dotacijos susitarime nustatoma, kad OAS/CICTE turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, atitinkantį jo dydį.
4. 3 dalyje nurodytą susitarimą Komisija stengiasi sudaryti kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo. Ji Tarybai praneša apie visus sunkumus, su kuriais susiduriama to proceso metu, ir susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis Tarybai teikia šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitas remdamasis OAS/CICTE reguliariai teikiamomis ataskaitomis. Ataskaitos yra Tarybos atliekamo vertinimo pagrindas.
2. Komisija teikia informaciją apie 1 straipsnyje nurodytų veiksmų įgyvendinimo finansinius aspektus.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.
2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams po 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jis nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams nuo jo įsigaliojimo dienos, jeigu per tą laikotarpį toks susitarimas nesudaromas.

Priimta Briuselyje 2024 m. vasario 19 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
J. BORRELL FONTELLES

PRIEDAS

**Sąjungos parama biologinės saugos ir saugumo stiprinimui Lotynų Amerikoje atsižvelgiant į
Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) dėl masinio naikinimo ginklų ir jų
siuntimo į taikinių priemonių neplatavimo įgyvendinimą**

BENDROJI INFORMACIJA

Vadovaudamasi 2003 m. gruodžio 12 d. priimta Europos Sąjungos (ES) kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategija, kuria siekiama puoselėti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos vaidmenį ir stiprinti jos ekspertines žinias sprendžiant su platinimu susijusius iššūkius, ES toliau remia JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) (toliau – JT ST rezoliucija 1540 (2004)) ir jos paskesnių rezoliucijų įgyvendinimą.

Tarybos bendruosius veiksmus, kuriais remiamas JT ST rezoliucijos 1540 (2004) įgyvendinimas, yra įgyvendinęs Jungtinių Tautų Nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA) techniškai įgyvendindamas ankstesnius projektus, nes biuras buvo įgaliotas teikti Rezoliucijos 1540 komitetui bei jo ekspertams esminę ir logistinę paramą.

Projekto santrauka

Šiuo projektu „Biologinės saugos ir saugumo stiprinimas Lotynų Amerikoje“ (toliau – projektas) siekiama stiprinti biologinės saugos ir saugumo priemonių įgyvendinimą 11-oje Lotynų Amerikos šalių (Argentinoje, Čilėje, Dominikos Respublikoje, Ekvadore, Kolumbijoje, Kosta Rikoje, Meksikoje, Panamoje, Paragvajuje, Peru, Urugvajuje) laikantis JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) (toliau – JT ST rezoliucija 1540). Projektu taip pat siekiama padidinti tų 11 šalių gebėjimą veiksmingai numatyti didelio masto incidentus, susijusius su biologiniais veiksniais, ir į juos reaguoti.

Derinant nacionalinę ir regioninę veiklą, projektas suburs valdžios institucijas, taip pat pagrindinius privačiojo sektoriaus, pilietinės visuomenės ir akademinės bendruomenės atstovus, kad būtų didinamas informuotumas ir stiprinami biologinės saugos ir saugumo sritys gebėjimai visoje Šiaurės ir Pietų Amerikoje. Konkrečiai, projektu siekiama keturių pagrindinių tikslų: 1) stiprinti esamas nacionalines normines sistemas (įskaitant taisykles ir standartus); 2) užtikrinti, kad būtų geriau laikomasi tarptautinių režimų, skatinant teikti nacionalines ataskaitas, kurių reikalaujama pagal tas priemones; 3) plėtoti mokymo ir informavimo veiklą ir 4) skatinti viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotųjų subjektų, dalyvaujančių biologinės saugos ir saugumo sritys veikloje, regioninę bendruomenę / tinklą.

1. Įvadas ir tikslai**1.1. Įvadas**

2004 m. JT Saugumo Taryba priėmė Rezoliuciją 1540 (toliau – JT ST rezoliucija 1540), skirtą kovoti su grėsmėmis, kurias kelia nevalstybiniai subjektai, turintys prieigą prie branduolinių, cheminių, biologinių ginklų, su jais susijusių medžiagų ir siuntimo į taikinių priemonių. Be kita ko, pagal JT ST rezoliuciją 1540 visos valstybės turi imtis veiksmingų priemonių ir užtikrinti jų vykdymą, kad nustatytų vidaus kontrolės priemones siekiant užkirsti kelią branduolinių, cheminių ir biologinių ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių platinimui. Pagal rezoliucinės dalies 3 dalies a ir b punktus tokios priemonės apima tinkamos kontrolės nustatymą ir veiksmingų priemonių parengimą ir taikymą, kad būtų tvarkoma šių objektų apskaita ir užtikrinamas jų saugumas gamybos, naudojimo, saugojimo ir transportavimo metu.

Vienas iš būdų, kaip valstybės gali įvykdyti savo pareigas pagal Rezoliuciją 1540, yra tapti pagrindinių ginklų neplatavimo susitarimų šalimis ir įgyvendinti jais nustatytas pareigas. Pavyzdžiui, 1975 m. įsigaliojo Biologinių ir toksinių ginklų konvencija (BTWC) ir ją yra ratifikavusios beveik visos Amerikos valstybių organizacijos (OAS) valstybės narės. BTWC nustatyta, kad kiekviena valstybė, Konvencijos Šalis, pagal savo konstitucinius procesus imasi visų būtinų priemonių, kad uždraustų ir užkirstų kelią medžiagų, toksinų, ginklų, įrangos ir siuntimo į taikinių priemonių kūrimui, gamybai, kaupimui, įsigijimui ar laikymui, įskaitant IV straipsnyje nurodytų biologinės saugos ir biologinio saugumo priemonių laboratorijose įgyvendinimą.

Nors siūlomos šiame projekte dalyvaujančios valstybės daugeliu atvejų yra šių pagrindinių tarptautinių dokumentų šalys, jose dažnai nėra vidaus teisinės ir reguliavimo sistemos, kad jos galėtų visapusiškai įgyvendinti savo pareigas pagal BTWC ir susijusias įgyvendinimo priemones. Be to, savo paskutinėje išsamioje peržiūroje dėl to, kaip valstybės laikosi JT ST rezoliucijoje 1540 nustatytų pareigų, Rezoliucijos 1540 komitetas paskelbė galutinį dokumentą, iš kurio matyti, kad Rezoliucijoje 1540 nustatytų pareigų laikymosi lygis visame pasaulyje yra palyginti žemas, o Šiaurės ir Pietų Amerikoje – dar žemesnis.

Pavyzdžiui, kalbant apie priemones, susijusias su biologiniais ginklais, visame pasaulyje užfiksuotas tik minimalus įgyvendinimo lygio pagerėjimas, o Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regione padėtis dar prastesnė: buvo imtasi tik 19 % su biologiniais ginklais susijusių priemonių.

Naujausiais Pasaulinio sveikatos saugumo indekso ⁽¹⁾ duomenimis, reikalavimų laikymosi lygis taip pat žemas. Ypač didelį susirūpinimą kelia tai, kad regione yra kelios 3-io biologinės saugos lygio (BSL-3) ⁽²⁾ laboratorijos ir gyvūnų BSL-4 laboratorijos (pagal Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos standartus), kurios nevisiškai įgyvendino veiksmingą biologinio saugumo politiką. Ir dar bent dvi BSL-4 laboratorijos statomos siūlomose šio projekto valstybėse.

Atsižvelgiant į tai, Rezoliucijos 1540 komiteto atliekamo išsamios peržiūros proceso galutinėje ataskaitoje pažymėta, kad visapusiškas ir veiksmingas JT ST rezoliucijos 1540 įgyvendinimas valstybėse narėse tebėra ilgalaikis tikslas, ir taip pat pažymėta, kad daugeliui OAS valstybių reikia pagalbos šiam tikslui pasiekti ⁽³⁾. Be to, Komitetas padarė išvadą, kad valstybės turėtų imtis skubių veiksmų, kad būtų patvirtintos priemonės siekiant tvarkyti medžiagų, susijusių su biologiniais ginklais, apskaitą ir užtikrinti jų saugumą.

BTWC pasitikėjimo stiprinimo priemonių naudojimas yra dar vienas būdas įvertinti biologinės saugos ir biologinio saugumo standartų įgyvendinimą. Šios priemonės, kurias 1986 m. nustatė BTWC Šalys, yra skirtos užkirsti kelią dviprasmybėms, abejonėms ir įtarimams arba juos sumažinti, taip pat gerinti tarptautinį bendradarbiavimą taikios biologinės veiklos srityje. Tačiau tik 10 iš 34 OAS valstybių narių 2022 m. BTWC įgyvendinimo rėmimo padaliniui pateikė informaciją apie savo pasitikėjimo stiprinimo priemones ⁽⁴⁾.

Regiono vyriausybės dalyvavimo biologinės saugos ir saugumo klausimais žemą lygį lemia keli veiksniai, įskaitant nepakankamą politikos formuotojų informuotumą apie grėsmę ir galimus didelio masto biologinio incidento kaštus, tai, kad siekiant įgyvendinti su saugumu susijusius prioritetus reikia varžytis dėl turimų ribotų nacionalinio lygmens išteklių, ir neatsiejamus iššūkius, susijusius su integruoto nacionalinio parengties biologiniams incidentams ir reagavimo į tuos incidentus pajėgumų plėtojimu.

Incidentas, susijęs su patogeno tyčiniu platinimu, nesvarbu, ar dėl subjekto ketinimo padaryti žalą tikslinei gyventojų grupei, ar dėl natūraliai susiklosčiusių sąlygų, gali sukelti didelę žalą žmonėms, ekonominių ir politinių padarinių. Vienas iš pavyzdžių – didelis ir neproporcingas mirusiųjų nuo pasaulinio H1N1 protrūkio 2009 m. Šiaurės ir Pietų Amerikoje skaičius ir tai rodo regiono pažeidžiamumą. Panašus visai nesenas atvejis: jei labai patogeniški paukščių gripo H5N1 virusai įgis gebėjimą veiksmingai ir nepertraukiamai plisti tarp žmonių, gripo pandemija gali nulemti potencialiai didelį užsikrėtusiųjų ir mirčių skaičių visame pasaulyje. Taigi, ši epizootija ir toliau kelia didelę grėsmę visuomenės sveikatai, todėl reikia dar labiau patobulinti prevencijos priemones ir gerinti esamą kontrolę.

Šie iššūkiai rodo, kad OAS regione reikia koordinuoto reagavimo į biologinį incidentą. Į tokį reagavimą turėtų būti įsitraukti įvairūs subjektai, įskaitant vyriausybines ministerijas (sveikatos priežiūros, žemės ūkio, saugumo, teisingumo, gynybos, žvalgybos, transporto, užsienio reikalų, tarptautinės prekybos, ekonomikos, mokslo ir technologijų ir kt.), teisėsaugos bendruomenė ir kitos pirmojo reagavimo pajėgos, privačiojo sektoriaus subjektai (visų pirma pramonės sektorius ir akademinė bendruomenė) ir pilietinė visuomenė.

1.2. Tikslai

Šio trejų metų trukmės projekto tikslas – stiprinti biologinės saugos ir saugumo srities praktiką 11-oje Lotynų Amerikos šalių, laikantis Rezoliucijos 1540 (2004), įskaitant veiksmingų priemonių, skirtų užkirsti kelią biologinių ginklų platinimui, nustatymą ir vykdymą.

Veikla, išsamiai aprašyta 5 skirsnyje, bus grindžiama šiais keturiais pagrindiniais tikslais:

— stiprinti esamas nacionalines normines sistemas, susijusias su biologine sauga ir saugumu paramą gaunančiose šalyse;

⁽¹⁾ Pasaulinis sveikatos saugumo indeksas. Pateikiama adresu: <https://www.ghsindex.org/>

⁽²⁾ *Mapping Biosafety Level-3 Laboratories by Publications*. Center for Security and Emerging Technology. August 2022. Pateikiama adresu: CSET Mapping BSL3 Labs.

⁽³⁾ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/725/80/PDF/N2272580.pdf?OpenElement>.

⁽⁴⁾ <https://bwc-ecbm.unog.ch>.

- skatinti geriau laikytis tarptautinių režimų propaguojant dalyvaujančių valstybių bendradarbiavimą vykdant novatorišką veiklą, pavyzdžiui, atliekant tarpusavio vertinimus, taip pat padedant dalyvaujančioms šalims teikti su atitinkamomis biologinio ginklo srities priemonėmis susijusius duomenis ir deklaracijas;
- vykdant mokymo veiklą, stiprinti viešojo ir privačiojo sektoriaus gebėjimą didinti biologinių ginklų apsaugą;
- sukurti privačiojo ir viešojo sektorių subjektų, dalyvaujančių biologinės saugos ir saugumo srities veikloje, regioninę bendruomenę arba tinklą.

2. Igyvendinimo agentūros atranka ir veiksmų koordinavimas su kitomis atitinkamomis finansavimo iniciatyvomis

2.1. Igyvendinimo agentūra – Amerikos valstybių organizacija (OAS)

Amerikos valstybių organizacijos Amerikos valstybių kovos su terorizmu komitetas (OAS/CICTE) nuo 2005 m. aktyviai remia neplatinto pastangas Šiaurės ir Pietų Amerikoje. 2010 m. OAS/CICTE buvo suteikti konkretūs įgaliojimai padėti savo valstybėms narėms įgyvendinti JT ST rezoliuciją 1540. Nuo to laiko OAS/CICTE padėjo valstybėms narėms įvairiais būdais: rengiant nacionalinius veiksmų planus JT ST rezoliucijai 1540 įgyvendinti bei stiprinant teises ir reguliavimo sistemas, stiprinant gebėjimus užkirsti kelią neteisėtai prekybai branduolinėmis, radiologinėmis, biologinėmis ir cheminėmis medžiagomis bei jų kontrabandai ir kovoti su jomis, skatinant keitimąsi veiksminga patirtimi pasitelkiant tarpusavio vertinimo metodiką ir palengvinant koordinavimą politiniu lygmeniu siekiant nustatyti regioninio ir subregioninio bendradarbiavimo sritis.

Pavyzdžiui, nuo 2009 m. CICTE/OAS surengė keletą nacionalinių biologinių incidentų krizių valdymo pratybų, kuriomis siekta didinti informuotumą apie grėsmes, susijusias su biologiniu saugumu, ir suburti pareigūnus ir agentūrų bei organizacijų atstovus mokytis koordinuoti savo atsakus į biologinį incidentą. Keletas OAS valstybių narių pateikė CICTE konkrečius prašymus dėl pagalbos rengiant ar atnaujinant nacionalinius biologinių avarijų likvidavimo planus.

Visai neseniai CICTE įgyvendino ES finansuojamą trejų metų trukmės projektą „Remiant biologinės saugos ir saugumo stiprinimą Lotynų Amerikoje laikantis Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1540 (2004) dėl masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių neplatinto įgyvendinimo“ (Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/2108). Ši novatoriška iniciatyva padėjo skatinti nustatyti veiksmingas biologinių ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių platinimo prevencijos priemones aštuoniose Lotynų Amerikos šalyse (Argentinoje, Čilėje, Dominikos Respublikoje, Kolumbijoje, Meksikoje, Panamoje, Paragvajuje ir Urugvajuje). CICTE taip pat prisidėjo prie neseniai Urugvajuje patvirtinto dekreto ir teisės aktų projektų Paragvajuje, prisidėjo prie teisės aktų rengimo proceso Argentinoje ir Kolumbijoje; ir pateikė patarimų dėl pasiūlymų dėl teisės aktų Dominikos Respublikoje, taip pat dėl įstatymo dėl strateginės jautrių komercinių sandorių kontrolės, kuriam šiuo metu Čilėje taikoma teisės akto peržiūros procedūra.

Be to, remiant Jungtinėms Amerikos Valstijoms, OAS/CICTE taip pat neseniai įgyvendino dar du projektus susijusiais klausimais. Pirmuoju projektu „Strateginės kontrolės režimų Lotynų Amerikoje ir Karibų jūros regione stiprinimas (Pirmas etapas, 2020–2021 m.)“ buvo siekiama skatinti griežtesnę didesnės rizikos prekių, įskaitant biologinius ir cheminius veiksnius, perdavimo kontrolę. 2022 m. buvo įgyvendintas antrasis projektas „Kova su neteisėta prekyba ChBRB (cheminėmis, biologinėmis, radioaktyviomis ir branduolinėmis) medžiagomis Lotynų Amerikos laisvosios prekybos zonoje“ siekiant užkirsti kelią su masinio naikinimo ginklais susijusių medžiagų ir technologijų platinimui šešiose Lotynų Amerikos šalyse (Argentinoje, Brazilijoje, Čilėje, Meksikoje, Panamoje ir Paragvajuje), esančiose keturiose laisvosios prekybos zonoje, užtikrinant ir optimizuojant tiekimo grandines ir stiprinant strateginę prekybos kontrolę.

Šios ir kitos pastangos stiprinti parengties biologiniams incidentams ir reagavimo į juos pajėgumus davė reikšmingų rezultatų. Pavyzdžiui, OAS/CICTE sukūrė tinklą, kurį sudaro daugiau kaip 240 politikos ir technikos specialistų (įskaitant mokslininkus ir laboratorijų darbuotojus) iš viso regiono, kurie šiuo metu dalyvauja virtualiuose ir fiziniuose mokymuose. Įgyvendinant šį naują projektą OAS/CICTE remsis esamu tinklu ir skatins prieigą prie OAS sukurtos platformos, kurioje nurodomi kontaktiniai duomenys, leidiniai, bibliotekos, tarptautinių organizacijų, ekspertų grupių, nevyriausybinio organizacijų veikla ir renginiai, be kita ko, biologinės saugos ir biologinio saugumo klausimais, ir kt. ⁽³⁾ Tokie tinklai pasirodė esantys itin svarbūs siekiant laiku keistis informacija.

⁽³⁾ Interaktyvus platformos <https://xd.adobe.com/view/68f5f48c-1813-4dff-8840-b5113a7c9a22-3da6/?fullscreen&hints=off> modelis.

OAS regioninė sistema turi lyginamąjį pranašumą dėl grėsmių tarpvalstybinio pobūdžio, o tai reiškia, kad kaimyninėms šalims reikia bendradarbiauti siekiant įveikti šiuos iššūkius. Tai taip pat padeda užtikrinti veiksmingumą ir išvengti pastangų dubliavimo. Iš tiesų, CICTE/OAS ir Jungtinių Tautų Nusiginklavimo reikalų biurui (UNODA) sudarius susitarimą, nuo 2017 m. OAS/CICTE dirba Šiaurės ir Pietų Amerikos pusrutulio koordinatorius pagal JT ST rezoliuciją 1540. Šis itin svarbus vadovaujamas vaidmuo suteikė galimybę CICTE/OAS imtis iniciatyvos skatinant geresnį regioninį supratimą apie rezoliucijos svarbą, taip pat įgyvendinant joje numatytas priemones nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis.

Šiuo atžvilgiu OAS – kaip pirmą kartą regioninė organizacija Šiaurės ir Pietų Amerikoje – turi unikalias galimybes pusrutulyje pademonstruoti veiksmingumą dėl jos esamo nacionalinių kontaktinių centrų tinklo; jos plataus dalyvavimo regione ir gebėjimo dirbti šioje srityje su siūlomomis paramą gaunančiomis šalimis. Kalbant apie politikos raidą, OAS/CICTE tęs darbą per pagrindinius politinius OAS organus, pavyzdžiui, OAS nuolatinės tarybos Pusrutulio saugumo komitetą, ir per CICTE reguliarius metinius posėdžius.

Toliau aprašomu pasiūlymu siekiama remtis pirmiau nurodytomis pastangomis ir toliau stiprinti regiono parengties lygį ir biologinės saugos ir biologinio saugumo priemonių įgyvendinimą.

2.2. Koordinavimas su kitomis atitinkamomis finansavimo iniciatyvomis

Paprastai OAS/CICTE savo veiklą koordinuoja su kitomis agentūromis ir organizacijomis, gaunančiomis finansavimą tiek iš tų pačių, tiek iš kitų paramą teikiančių vyriausybių ir tarptautinių organizacijų.

OAS/CICTE palaiko ilgalaikę strateginę partnerystę su JT nusiginklavimo reikalų biuru (UNODA) – įskaitant jo regioninį Lotynų Amerikos biurą UNLIREC – ir Rezoliucijos 1540 komiteto ekspertų grupę, kad būtų racionalizuota ir palengvinta techninė pagalba ir gebėjimų stiprinimas regione pagal JT ST rezoliuciją 1540.

OAS/CICTE jau glaudžiai bendradarbiauja su organizacijomis, gaunančiomis Europos Sąjungos paramą darbui, susijusiam su pagal šį projektą siūloma veikla. Be pirmiau išvardytų subjektų, kiti subjektai, be kita ko, yra Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos įgyvendinimo rėmimo padalinys (BTWC-ISU), Regioninis taikos, nusiginklavimo ir plėtos Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalyse centras (UNLIREC) ir Pasaulinė gyvūnų sveikatos organizacija (WOAH). Veiklos koordinavimą su šiomis įstaigomis vykdydys valdymo grupė, įsikūrusi OAS centrinėje būstinėje, siekiant užtikrinti, kad visos pastangos būtų papildomojo pobūdžio ir kad būtų išvengta dubliavimo, taip pat užtikrinti, kad projekto veikla būtų suderinta su pareigų pagal JT ST rezoliuciją 1540 ir BTWC vykdymu.

Siūloma veikla daugiausia dėmesio bus skiriama politikos formuotojams, teisės aktų leidėjams ir gyvybės mokslų srities mokslininkams iš viešojo ir privačiojo sektorių, kurie dirba biologinės saugos ir biologinio saugumo srityje. Ši veikla apima fizinius mokymo kursus, skirtus paramą gaunančioms šalims, taip pat internetinius mokymo kursus, kad būtų galima pasiekti dar daugiau naudos gavėjų regione. Itin specializuotam mokymui rengti ir užduotims atlikti OAS taip pat gali sudaryti sutartis dėl trumpalaikės paramos (pvz., su ekspertais, instruktoriais ir tyrėjais) ir šiose srityse bendradarbiaus su savo partneriais (įskaitant BTWC-ISU, UNODA, WOAH ir ES bei akademine bendruomenę) siekiant užtikrinti, kad darbuotojai atitiktų visus techninius reikalavimus, be kita ko, kai įmanoma, remiantis tų organizacijų turimais sąrašais.

Šis projektas taip pat aiškiai atitinka 2019 m. Europos Vadovų Tarybos sprendimą remti BTWC įgyvendinimą už ES ribų padedant sumažinti biologinių ginklų platinimo grėsmę regione. Šiuo tikslu projektas padėtų užtikrinti, kad vyriausybių teisinės ir reguliavimo sistemos būtų tinkamos, kad būtų atsižvelgta į sparčią gyvybės mokslų pažangą, ir atitiktų dabartinius tarptautinius standartus.

Kadangi 2022 m. išsamioje peržiūroje aiškiai nurodyta, kad saugumo ir atsakomybės priemonių lygis ir aprėptis regione tebėra žemi, reikia papildomų pastangų, kad visame regione būtų skatinama didesnė biologinė sauga ir saugumas. Padaryta didelė pažanga, ypač dėl Europos Sąjungos finansinio įnašo, tačiau dar reikia nuveikti daugiau. Šis naujas programos etapas padėtų remtis įvairiais jau pasiektais rezultatais, būtų įtrauktos papildomos regiono šalys ir būtų užtikrintas ilgalaikis jau padarytų didelių finansinių ir techninių investicijų poveikis.

3. Projekto aprašymas

3.1. Aprašymas

Projektas suburs nacionalines valdžios institucijas, privačiojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės atstovus, taip pat tarptautinius ekspertus iš daugiausia 11-os Lotynų Amerikos valstybių, kad būtų išnagrinėti veiksmų, kurių būtų galima imtis siekiant užtikrinti didesnius biologinės saugos ir saugumo gebėjimus šiose teritorijose. Įgyvendinant projektą bus siekiama remtis ankstesne sekretoriato darbo patirtimi šioje srityje Šiaurės ir Pietų Amerikoje ir pasinaudoti tvirtu ryšių ir partnerių tinklu, įskaitant 2019–2024 m. įgyvendinant biologinės saugos ir biologinio saugumo projektą dalyvavusius specialistus.

Įgyvendinant projektą bus laikomasi dvikrypčio požiūrio, apimančio tiek nacionalinę, tiek subregioninę veiklą. Nacionaliniu lygmeniu daugiausia pastangų bus sutelkta į darbą su atskiromis OAS valstybėmis narėmis, siekiant sustiprinti nacionalinius gebėjimus, parengti teisės aktus ir taisykles ir konkrečiai šaliai skirtus veiksmų planus veiklos pajėgumams stiprinti. Regioniniu lygmeniu gebėjimų stiprinimo veikla bus daugiausia susijusi su keitimosi informacija ir gerosios praktikos pavyzdžiais skatinimu, taip pat struktūrinių, materialinių ir funkcinų parametrų nustatymu taikant regioninį požiūrį.

Be to, laikantis projekto regioninio požiūrio, jį įgyvendinant bus siekiama pasinaudoti pastaraisiais metais išplėtotu tarpusavio vertinimo procesu, pagal kurį valstybės savanoriškai susitaria bendradarbiauti, kad tarpusavyje įvertintų savo stipriąsias ir silpnąsias puses įgyvendinant pareigas pagal JT ST rezoliuciją 1540, ir nustatyti veiksmingą praktiką ir sritis tolesniam dvišaliam bendradarbiavimui. Atsižvelgiant į sėkmingai atliktus tarpusavio vertinimus pagal JT ST rezoliuciją 1540 (Čilės ir Kolumbijos (2017 m.), Dominikos Respublikos ir Panamos (2019 m.) bei Paragvajaus ir Urugvajaus (2019 m.), tolesnius tarpusavio vertinimus, dalyvaujant Dominikos Respublikai ir Panamai (2022 m.), ir 2023 m. numatytą veiklą su Meksika, Brazilija ir Čile (2023 m. rugsėjo–spalio mėn.) bei Urugvajumi ir Čile (2023 m. spalio mėn.), projektu bus siekiama pradėti papildomus šių valstybių tarpusavio vertinimus. Kai kuriems iš šių papildomų tarpusavio vertinimų bus skiriamas konkretus dėmesys (pvz., strateginės prekybos kontrolei ir (arba) biologiniam aspektui) šalyse, kurios dar neatliko tokių vertinimų.

Galiausiai projektu siekiama skatinti ir stiprinti nuolatinį šalių bendradarbiavimą, propaguoti geriausią praktiką ir techninių dokumentų skelbimo praktiką (be valstybių pateiktų galutinių ataskaitų), kad būtų atsižvelgta į remiantis šiais tarpusavio vertinimais padarytą pažangą.

3.2. Metodika

3.2.1. Organizacinė struktūra

Šį projektą įgyvendins OAS/CICTE, koordinuodama veiklą su remiamomis OAS valstybėmis narėmis. Už projekto įgyvendinimą atsakingą OAS/CICTE valdymo grupę sudarys trys darbuotojai ir už administracinę / finansinę paramą atsakingas padėjėjas, dirbantys OAS centrinėje būstinėje Vašingtone; savo veiklą jie derins su samdomais išorės darbuotojais, atsižvelgiant į konkrečią veiklą, kurią numatyta vykdyti; jų veiklą bendrai prižiūrės ir jiems vadovaus CICTE vykdomasis sekretorius.

Kaip nurodyta pirmiau, samdomi išorės darbuotojai bus, be kita ko, teisės specialistas ir techninis specialistas gebėjimų stiprinimo srityje. Itin specializuotam mokymui rengti ir užduotims atlikti OAS taip pat gali sudaryti sutartis dėl trumpalaikės paramos su ekspertais, instruktoriais ir tyrėjais, esančiais kitų organizacijų, kurios yra techninės partnerės, įskaitant BTWC-ISU, UNODA, WOAHA ir Europos Sąjungą, ekspertų sąrašuose.

OAS/CICTE programos valdymo grupė savo veiklą tiesiogiai derins su valstybių narių, kurios anksčiau prašė paramos dėl JT ST rezoliucijos 1540 (2004), nacionalinėmis valdžios institucijomis. Kai kuriais atvejais OAS yra sudariusi bendradarbiavimo susitarimus, kad padėtų valstybėms narėms įgyvendinant JT ST rezoliuciją 1540, kurie bus techninės paramos pagrindas.

3.2.2. Techninis požiūris

Pateikus prašymus dėl teisėkūros ir techninės paramos, teisės specialistas, savo veiklą koordinuodamas su projekto valdymo grupe ir atitinkamomis paramą gaunančių šalių institucijomis, per teisėkūros ir techninės paramos misijas turės iš pradžių įvertinti ir išnagrinėti galiojančius teisės aktus ir taisykles, kad nustatytų konkrečias spragas ir šalies prioritetus. Būsimuose mokymuose bus remiamasi ankstesnio projekto dėl biologinės saugos ir saugumo išvadomis ir įgyta patirtimi. Regioninis

tinklas, sukurtas fizinių mokymo kursų ir atvirų masinio nuotolinio mokymo kursų (MOOC) dalyvių, taip pat bus naudojamas atnaujintai techninei informacijai apie biologinės saugos ir biologinio saugumo sritis skleisti, siekiant sukurti diskusijų šiomis temomis forumą ir stiprinti regioninį bendradarbiavimą.

Nacionalinio bendradarbiavimo skatinimo ir stiprinimo veikla, be kita ko, būtų:

- paramą gaunančių šalių esamų teisės aktų ir taisyklių analizę siekiant nustatyti konkrečias spragas;
- biologinių veiksmų ir toksinų kontrolės sąrašų (pagrįstų biologinės saugos arba biologinio saugumo kriterijais, priklausomai nuo patogenų rizikos klasifikacijos) ir eksporto kontrolės sąrašų rengimas ir tvirtinimas;
- nacionalinių reagavimo į biologines grėsmes planų rengimas ir priėmimas;
- nacionalinių gairių dėl biologinių veiksmų apsaugos nuo atsitiktinio ar sąmoningo platinimo, įskaitant tinkamas veiksmingas priemones, skirtas šių gaminamų, naudojamų, saugomų ar transportuojamų objektų apskaitai bei saugumui ir fizinei apsaugai užtikrinti, rengimas;
- gairių, kaip registruoti, kaupti ir teikti BTWC-ISU prašomą informaciją, susijusią su pasitikėjimo stiprinimo priemonėmis, rengimas.

Regioninio bendradarbiavimo skatinimo ir stiprinimo veikla, be kita ko, būtų:

- tolesnės gebėjimų didinimo ir bendradarbiavimo veiklos, skirtos regiono šalims, kurios atliko tarpusavio vertinimus, susijusius su JT ST rezoliucijos 1540 įgyvendinimu, plėtojimas;
- papildomų tarpusavio vertinimų, kuriuos atliekant daug dėmesio bus skiriama pareigoms pagal JT ST rezoliuciją 1540, susijusioms su biologine sauga ir biologiniu saugumu, organizavimas;
- regioninio specialistų, suinteresuotų dalyvauti nagrinėjant biologinės saugos ir saugumo klausimus, tinklo stiprinimas;
- veiklos, susijusios su tarpusavio vertinimu, techninių dokumentų rengimas ir skelbimas.

OAS/CICTE kiekvienoje paramą gaunančioje šalyje rengs mokymo kursus biologinės saugos ir saugumo klausimais, kad būtų remiamos šiame projekte numatytos techninės ir teisėkūros pagalbos bei regioninio bendradarbiavimo pastangos. Šie mokymo kursai bus grindžiami ankstesnėmis pastangomis, juos vykdys tarptautiniai ekspertai, o koordinuos OAS/CICTE valdymo grupė. Kursai taip pat pasitarnaus gebėjimų stiprinimui ir tam, kad būtų sukurta instruktorių grupė bei specialistų iš įvairių paramos gavėjų mokslo įstaigų tinklai. Šios ekspertų grupės galėtų toliau skleisti žinias, geriausią laboratorinę praktiką, informaciją apie priemones ir biologinės rizikos valdymo metodus laboratorijose bei mokslinių tyrimų institutuose.

OAS/CICTE bendradarbiaus su akademinės bendruomenės nariais ir tyrėjais, kad būtų toliau organizuojamas jau parengtas internetinis kursas laboratorijų darbuotojams ir politikos formuotojams. Toliau organizuojant tą kursą bus padedama tobulinti dabartinius išteklius, kad būtų toliau skleidžiamos žinios ir didinamas gyvybės mokslų srities mokslininkų, mokytojų, studentų bei tyrėjų ir kitų susijusių suinteresuotųjų subjektų informuotumas apie biologinę saugą, biologinį saugumą ir bioetiką. Be to, OAS/CICTE parengs naujus MOOC modulius arba kursus, susijusius su atsakingu mokslu, dvejopo naudojimo moksliniais tyrimais, susirūpinimą keliančiais dvejopo naudojimo moksliniais tyrimais ir priežiūros mechanizmais.

Galiausiai, per techninės ir teisėkūros pagalbos misijas ir vykdant pasiūlyme numatytą regioninę bei subregioninę veiklą, tarp politikos formuotojų, parlamentarų ir pramonės atstovų bus vykdoma informavimo veikla ir didinamas informuotumas biologinės saugos, biologinio saugumo, JT ST rezoliucijos 1540 ir BTWC įgyvendinimo srityse.

3.2.3. Lyčių aspektas

OAS/CICTE per savo Rezoliucijos 1540 programą atlieka svarbų vaidmenį padėdama valstybėms narėms stiprinti gebėjimus įgyvendinti JT ST rezoliuciją 1540 (2004) ir kovoti su ginklų platinimu, taip pat skatinti lyčių lygybę. Visi šie rezultatai padeda siekti JT darnaus vystymosi tikslų ir papildo OAS valstybių narių pastangas įgyvendinti atitinkamas priemones pasaulinio nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo režimo srityse.

OAS/CICTE sieks užtikrinti lyčių lygybę vykdydama įdarbinimo procesą, skirtą padėti paramą pagal projektą gaunančioms šalims, ir skatins paramą gaunančias šalis prasmingai įtraukti moteris visuose projekto etapuose. Bus dedamos ypatingos pastangos įtraukti lyčių aspektą ir aptariamuose klausimuose centrinę vietą skirti moterims.

Be to, OAS/CICTE skatina įvairovės, lygybės, įtraukties ir prieinamumo pastangas, įgyvendindamas institucinę lyčių lygybės, įvairovės ir žmogaus teisių politiką ir pagal komunikacijos vadovą, skirtą užtikrinti, kad politikoje, programose, projektuose ir praktikoje būtų atsižvelgiama į įvairių grupių, įskaitant pažeidžiamas grupes, interesus ir joms būtų vizualiai atstovaujama. Kiekvienam projektui taikoma oficiali tarpžinybinė patvirtinimo procedūra, kurios metu OAS veiklos sričių ekspertai teikia grįžtamąją informaciją, į kurią įgyvendinimo subjektai turi atsižvelgti.

OAS/CICTE taip pat vadovaujasi institucine kovos su seksualiniu priekabiavimu politika. Prieš pradėdamas bet kokią veiklą, OAS/CICTE visiems dalyviams (įskaitant aukšto rango vyriausybines institucijas) išplatina elgesio kodeksą, kuriuo siekiama kiekvienoje programoje užtikrinti pagarbą, orumą ir įtrauktį, taip pat skatinti pranešti apie bet kokią elgesį, kuris verčia kitus jaustis nepatogiai.

3.2.4. Išorinis veiksmų koordinavimas

Projekto vykdymo metu OAS koordinuos veiksmus ir bendradarbiaus ne tik su viso regiono nacionalinėmis valdžios institucijomis, bet ir su kitomis institucijomis ir organizacijomis. Toliau išvardyti subjektai gali teikti paramą konkrečiais klausimais ir padėti propaguoti iniciatyvą regione:

- Saugumo Tarybos komitetas, įsteigtas pagal JT ST rezoliuciją 1540, ir jo ekspertų grupė,
- Jungtinių Tautų nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA), įskaitant Biologinių ginklų konvencijos įgyvendinimo rėmimo padalinį,
- Jungtinių Tautų regioninis taikos, nusiginklavimo ir plėtos Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalyse centras (UNLIREC),
- Pasaulio sveikatos organizacija (PSO), įskaitant Visos Amerikos sveikatos organizaciją (PAHO),
- Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacija (WOAH),
- pilietinės visuomenės organizacijos, akademinė bendruomenė ir privačiojo sektoriaus organizacijos, kurių tikslai atitinka šio pasiūlymo tikslus, įskaitant „Sandia National Laboratories“, „James Martin Center for Nonproliferation Studies“ (CNS), „Johns Hopkins Center for Health Security“, „International Federation of Biosafety Associations“ (IFBA) ir kitas paramą gaunančių šalių nacionalines biologinės saugos ir biologinio saugumo asociacijas.

3.3. Projekto tikslai ir veikla

1 tikslas. Stiprinti esamas nacionalines normines sistemas, susijusias su biologine sauga ir saugumu kiekvienoje pagal projektą paramą gaunančioje valstybėje.

Pagalbinė veikla

- 1.1 veikla. Kiekvienoje paramą gaunančioje valstybėje peržiūrėti esamas teisinę ir reguliavimo sistemas, kad būtų nustatytos spragos ir prioritetinės sritys, kurioms reikia skirti dėmesio.
- 1.2 veikla. Prireikus teikti su teisėkūra susijusią pagalbą, įskaitant teisės aktų ir taisyklių, kuriais siekiama įgyvendinti arba parengti nacionalinius planus, kontrolės sąrašus, atnaujinti arba parengti nacionalinius reagavimo į biologinius incidentus ir (arba) ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, rengimą.
- 1.3 veikla. Kiekvienoje paramą gaunančioje valstybėje su pagrindiniais nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais atlikti techninį vertinimą, siekiant įvertinti poreikius ir nustatyti spragas, kiek tai susiję su JT ST rezoliucijos 1540 ir BWC įgyvendinimu; šis techninis vertinimas bus įtrauktas į vertinimo ataskaitą.

- 1.4 veikla. Atsižvelgiant į poreikius bei išteklius ir remiantis ankstesniais jau įgyvendintų projektų rezultatais, sudaryti palankesnes sąlygas mokymams vienoje iš toliau nurodytų sričių arba jose abiejose: nacionaliniame plane numatytų biologinės saugos ir saugumo priemonių, kuriomis siekiama reaguoti į biologines grėsmes ir (arba) užkirsti joms kelią, įgyvendinimo srityje.
- 1.5 veikla. Padėti rengti nacionalines gaires dėl biologinių veiksnių apsaugos nuo atsitiktinio ar apgalvoto išleidimo, taip pat nacionalines gaires dėl biologinių veiksnių apskaitos ir jų saugos gamybos, naudojimo, saugojimo ar transportavimo metu, taip pat jų fizinės apsaugos užtikrinimo.
- 1.6 veikla. Plėtoti ir teikti *in situ* paramą interneto platformoje ispanų kalba, siekiant padėti valstybėms registruoti institucijas, kad būtų lengviau kaupti pasitikėjimo stiprinimo priemonėse esančią informaciją, kuri turės būti pateikta BWC-ISU.

Numatomi rezultatai

- Vertinimo ataskaita, kurioje būtų pateikiamos rekomendacijos kiekvienai valstybei ir kiekvienai agentūrai.
- Bent viena teisėkūros pagalbos misija kiekvienai šaliai, siekiant teikti paramą rengiant kontrolės sąrašus ir (arba) nacionalinius planus ir (arba) rengiant atitinkamus teisės aktus / taisykles.
- Patogenų sąrašas pagal rizikos klasifikaciją ir (arba) eksporto kontrolės sąrašai atsižvelgiant į valstybės poreikius.
- Nacionaliniai planai pagal valstybes, atsižvelgiant į jų spragas ir prioritetus.
- Gairės, kuriose būtų nurodomos priemonės, susijusios su biologinių veiksnių apskaitos ir jų apsaugos gamybos, naudojimo, saugojimo ar transportavimo metu, taip pat jų fizinės apsaugos užtikrinimu.
- Tinklams skirtų interneto platformų kūrimas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas gebėjimų stiprinimui biologinės saugos ir saugumo srityse.

2 tikslas. Skatinti laikytis tarptautinių režimų skatinant paramą gaunančių valstybių bendradarbiavimą ir padedant teikti informaciją ir deklaracijas dėl atitinkamų priemonių, susijusių su biologiniais ginklais.

Pagalbinė veikla

- 2.1 veikla. Sudaryti palankesnes sąlygas atlikti daugiausiai tris tarpusavio vertinimus, daug dėmesio skiriant, be kita ko, biologinės saugos ir saugumo įgyvendinimo priemonėms, strateginei prekybos kontrolei, biologinių veiksnių transportavimui.
- 2.2 veikla. Surengti tris regioninius praktinius seminarus, skirtus tarpusavio vertinimui, kiek tai susiję su JT ST rezoliucijos 1540 įgyvendinimu.
- 2.3 veikla. Rengti ir skelbti techninius dokumentus apie veiklą, susijusią su tarpusavio vertinimu.
- 2.4 veikla. Sukurti ir plėtoti mokymo modulį, naudojantis neseniai sukurta atvira masinio nuotolinio mokymo kursų (MOOC) platforma, kurioje nacionalinėms valdžios institucijoms teikiamos gairės, kaip rinkti ir kaupti pasitikėjimo stiprinimo priemonėi svarbią informaciją ir pateikti ją BTWC-ISU (papildant 2015 m. BTWC-ISU paskelbtame Dalyvavimo BTWC pasitikėjimo stiprinimo priemonių vadove pateiktą informaciją).
- 2.5 veikla. Plėtoti regioninę ir (arba) subregioninę veiklą siekiant didinti informuotumą apie pasitikėjimo stiprinimo priemonių pateikimo BTWC-ISU svarbą ir galimą naudą.
- 2.6 veikla. Surengti regioninę konferenciją biologinės saugos ir biologinio saugumo klausimais, siekiant, be kita ko, pagerinti pagrindinių nacionalinių agentūrų veiklos koordinavimą ir skatinti dalytis informacija su akademinio sektoriumi, NVO ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.
- 2.7 veikla. Surengti regioninę konferenciją JT ST rezoliucijos 1540 (2004) įgyvendinimo Šiaurės ir Pietų Amerikoje padėties klausimais, siekiant didinti informuotumą apie atitinkamų režimų laikymąsi.

Numatomi rezultatai

- Informuotumo apie tarptautinių pareigų, susijusių su JT ST rezoliucija 1540 ir BTWC, laikymąsi paramą gaunančių valstybių viešajame ir privačiajame sektoriuose didinimas.
- Sudarytos palankesnės sąlygos šešioms paramą gaunantioms šalims atlikti tarpusavio vertinimą.

- Geresnis paramą gaunančių valstybių agentūrų veiklos koordinavimas ir bendradarbiavimas, kiek tai susiję su biologinės saugos ir saugumo užtikrinimo geriausia praktika.
- Saugumo priemonių laisvosios prekybos zonose stiprinimas, kiek tai susiję su medžiagomis, susijusiomis su biologiniais ginklais.
- Informuotumo apie tarptautinių pareigų, susijusių su BTWC, laikymąsi, didinimas atitinkamai teikiant aktualią informaciją ir skelbiant deklaracijas, taip pat politikos formuotojams dalyvaujant valstybių, kurios yra Konvencijos Šalys, konferencijose ir kituose tarptautiniuose forumuose.

3 tikslas. Plėtoti mokymo veiklą paramą gaunančiose valstybėse biologinės saugos ir saugumo srityse.

Pagalbinė veikla

- 3.1 veikla. Organizuoti ir vykdyti daugiausiai aštuonias mokymų sesijas valstybės teritorijoje biologinės saugos ir saugumo klausimais, taikant instruktorių mokymo metodą. Biologinės saugos ir biologinio saugumo mokymuose, be kitų temų, bus nagrinėjamos didelio poveikio patogenų apsaugos priemonės, taip pat jų sintetinės biologinės medžiagos ir susijusi gamtos mokslo infrastruktūra. Tiek biologinės saugos, tiek biologinio saugumo kursai turės stiprų rizikos valdymo komponentą, jais taip pat bus propaguojama saugos ir saugumo kultūra. Taip pat bus nagrinėjamos tokios temos kaip dvejojo naudojimo moksliniai tyrimai, susirūpinimą keliantys dvejojo naudojimo moksliniai tyrimai ir priežiūros mechanizmų sukūrimas.
- 3.2 veikla. Kiekvienoje paramą gaunančioje šalyje ir kitose paramą gaunančiose valstybėse sukurti biologinės saugos ir saugumo instruktorių tinklą.
- 3.3 veikla. Sukurti ir plėtoti mokymo modulį, remiantis jau sukurta MOOC platforma, siekiant didinti informuotumą apie dvejojo naudojimo mokslinius tyrimus, susirūpinimą keliančius dvejojo naudojimo mokslinius tyrimus, etiką ir gyvybės mokslus, elgesio kodeksus ir galimus priežiūros mechanizmus, siekiant sumažinti galimo netinkamo medžiagų, įrangos, informacijos, įskaitant neišreikštines žinias, naudojimo riziką mokslinių tyrimų proceso metu.
- 3.4 veikla. Organizuoti ir vykdyti teorinio modeliavimo pratybas (jos gali būti vykdomos biologinės saugos ir saugumo kursų metu) taikant scenarijų, pagal kurį turėtų būti sustiprinta biologinė sauga ir saugumas arba įgyvendintos biologinės saugos ir saugumo priemonės. Vykdamą veiklą bus svarstomi klausimai, susiję su tarptautiniais standartais, stebėjimo grandine, pavojingų medžiagų atskyrimu ir transportavimo rizikos valdymu.

Numatomi rezultatai

- Kiekvienoje šalyje sukurtas biologinės saugos ir biologinio saugumo instruktorių ir specialistų tinklas.
- Sukurti atviri internetiniai kursai ir surengtas mokymas pagal aštuonis kursus.
- Apmokyti su biologiniu saugumu ir biologine sauga susijusių agentūrų mokslininkai paramą gaunančiose valstybėse.
- Skatinimas, kad mokymų dalyviams būtų išduodami Tarptautinės biologinės saugos asociacijų federacijos (IFBA) sertifikatai ir steigiamos biologinės saugos / biologinio saugumo / mikrobiologijos asociacijos.

4 tikslas. Stiprinama regioninė bendruomenė arba suinteresuotųjų subjektų tinklas, kiekvienoje paramą gaunančiame šalyje skatinant aktyvų privačiojo ir viešojo sektorių atstovų dalyvavimą atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, susijusiuose su biologine sauga ir saugumu.

Pagalbinė veikla

- 4.1 veikla. Šiuo projektu bus siekiama išplėsti neseniai sukurta gyvybės mokslų specialistų tinklą. Be to, projektu bus siekiama skatinti šių gyvybės mokslų specialistų sąveiką rengiant internetinius seminarus įvairioms su jų ekspertinėmis žiniomis susijusioms temoms aptarti ir siekiant sukurti erdvę keistis patirtimi ir aptarti išmoktas pamokas.
- 4.2 veikla. Skatinti specialistų, aukšto lygio institucijų, techninių darbuotojų dalyvavimą tarptautiniuose, regioniniuose ir kituose forumuose, susijusiuose su biologinės saugos ir saugumo renginiais, gretutiniiais renginiais ir susitikimais, kurie suteikia galimybę plėsti žinias ir užtikrinti aktyvų dalyvavimą.

Numatomi rezultatai

- Regione sukurtas biologinės saugos ir biologinio saugumo instruktorių ir specialistų tinklas.
- Aukšto lygio institucijų ir jų techninių darbuotojų, skatinančių parengti reguliavimo priemones, kuriomis siekiama veiksmingai įgyvendinti JT ST rezoliuciją 1540 ir BTWC, informuotumo didinimas.

4. Naudos gavėjai

Tiesioginiai paramos gavėjai paramą gaunančiose valstybėse yra nacionalinės valdžios institucijos ir institucijos, atsakingos už biologinės saugos ir biologinio saugumo priemonių įgyvendinimą 11-oje Lotynų Amerikos šalių (Argentinoje, Čilėje, Dominikos Respublikoje, Ekvadore, Kolumbijoje, Kosta Rikoje, Meksikoje, Panamoje, Paragvajuje, Peru, Urugvajuje).

5. Europos Sąjungos matomumas

OAS/CICTE įvairiomis priemonėmis užtikrins, kad visų rūšių projekto veikloje būtų pripažįstama Europos Sąjungos finansinė parama. ES parama bus akcentuojama pranešimuose spaudai, socialinėse medijose ir interviu naujienų žiniasklaidoje didelio matomumo renginių proga. Visa paramą gaunančioms šalims suteikta įranga, spausdinta medžiaga ar kompiuterių programinė įranga bus ženklinama kaip finansuojama Sąjungos. Projekto darbuotojai dėvės ES logotipą ir (arba) vėliavą ant visų kepurų, darbo drabužių ar uniformų taikant aiškų prekių ženklo kūrimo metodą. Apie Sąjungos paramą bus aiškiai skelbiama ir ji bus matoma OAS interneto svetainėse ir publikacijose, susijusiose su projektu ir remiamomis programomis.

6. Trukmė

Numatoma projekto vykdymo trukmė yra 36 mėnesiai.

7. Bendra sąranga

Projekto techninį įgyvendinimą vykdys OAS/CICTE per savo esamą Rezoliucijos 1540 programą.

8. Partneriai

OAS/CICTE projektą įgyvendins partnerystėje su paramą gaunančių valstybių nacionalinėmis valdžios institucijomis, bendradarbiaudamas su strateginiais partneriais.

9. Ataskaitų teikimas

Aprašomosios pažangos ataskaitos ir finansinės būklės ataskaitos bus teikiamos kiekvienais metais, kad būtų galima tinkamai ir laiku vykdyti stebėseną ir įvertinimą, o OAS/CICTE palaikys glaudžius ryšius su paramos teikėju.